

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Den 12. januar 2011

TALE TIL SAMRÅD 12. JANUAR 2011

(Det talte ord gælder)

Spørgsmål AD

”Vil ministeren redegøre for sagen om det tyske dioxinforurenede foder, som er kommet til Danmark i november 2010?”

Svar

Indledning

- Jeg ser meget alvorligt på sagen om det tyske dioxinforurenede foder. Dioxin er en alvorlig miljøgift, og langtidspåvirkning kan blandt andet være kræftfremkaldende for mennesker. Forbrugernes indtag af dioxin bør derfor være så lavt som muligt.
- Sagen vedrører både foder, som hører under Plantedirektoratet, og fødevarer, som hører under Fødevarestyrelsen.
- Lad mig fra begyndelsen slå fast, at der ikke er noget, der tyder på, at vi i Danmark har modtaget dioxinforurenede fødevarer fra Tyskland. Vi har modtaget to partier af en foderblanding, som er gået til

tre besætninger af avlshøns. Men vi har styr på både høns og rugeæg. De knækæg, som en af besætningerne har leveret til fødevarerindustrien er vurderet til ikke at udgøre nogen sundhedsrisiko.

- Både Plantedirektoratet og Fødevarerstyrelsen følger fortsat sagen tæt både nationalt og internationalt og opdaterer løbende sine informationer om sagen.

Tidslinie

- Jeg vil kort skitsere forløbet i sagen.
- Den første melding om fund af for højt indhold af dioxin i tysk foderfedt kom fra EU's varslingsystem den 28. december 2010 til Fødevarerstyrelsens beredskabsenhed. Ifølge denne første melding var distributionen af foderet begrænset til Tyskland.
- Fra den 3. januar til i dag den 12. januar er der kommet yderligere 17 meldinger via EU's varslingsystem blandt andet om, at der var solgt tyske æg til Holland, og at æggene måske var dioxinforurenede. Først i melding nr. 11 blev det nævnt, at der var leveret dioxinforurenede foder til Danmark. Der har kun været melding om denne ene foderleverance til Danmark. Der er ikke kommet nogen meldinger om, at der skulle være kommet dioxinforurenede fødevarer til Danmark.

- Alle meldinger fra EU's varslingsystem modtages i Fødevarestyrelsen, som er det danske kontaktpunkt, og videresendes løbende fra Fødevarestyrelsen til Plantedirektoratet.
- Kort før midnat, lørdag den 8. januar, kom der melding om, at der var leveret foder til Danmark med det dioxinholdige foderfedt, nærmere bestemt til virksomheden Trioiva i Herlufmagle. Virksomheden havde modtaget to partier af en dioxinforurenede foderblanding med et beregnet dioxin-indhold på omkring 3½ gang over grænseværdien.
- Plantedirektoratet kontaktede tidligt mandag morgen den 10. januar Trioiva og pålagde virksomheden at ophøre med at bruge eller videresælge foderblandingen og at sikre destruktion af eventuelle rester.
- Plantedirektoratets opklaringsarbejde viste samme dag, at foderet var blevet brugt til virksomhedens egne tre rugeægsbesætninger, og at der er leveret såkaldte "knækæg" fra en af de tre rugeægsbesætninger til fødevareindustrien.

Knækæg til fødevareindustrien

- Knækæg er ikke almindelige skalæg, der sælges i detailledet. Knækæg bliver slået ud og oftest blandet op sammen med æg fra andre besætninger. Det er også sket for knækæggene fra den pågældende besætning.
- Der kan således være indgået æg med et indhold af dioxin, som overskrider de tilladte grænseværdier i forarbejdede fødevarer. Men Fødevarestyrelsen og Danmarks Tekniske Universitet vurderer på grundlag af beregninger for overførsel af dioxin fra foderet via hønsene til de pågældende knækæg – og sammenholdt med den tolerable indtagelse for mennesker – at der ikke er sundhedsmæssige problemer for forbrugerne ved at spise produkter, hvor de pågældende knækæg er brugt.
- Forbrugernes indtag af dioxin skal dog begrænses mest muligt. Fødevarestyrelsen har udtaget prøver af ægblandinger, hvor der indgår knækæg fra de involverede besætninger. Fødevarestyrelsen forventer at have resultater klar senest primo næste uge.

Rugeægsbesætningerne

- Med hensyn til rugeægsbesætningerne, er det værd at bemærke, at høns fra denne type avlsbesætninger

normalt ikke anvendes i fødevareproduktionen efter slagtning. De anvendes typisk til minkfoder i stedet.

- Det er under alle omstændigheder ejeren af besætningerne, der har ansvaret for at sikre, at de dyr og produkter, der kommer fra hans ejendom opfylder de lovgivningsmæssige krav.
- Det er derfor også ejeren, der skal beslutte, om han vil iværksætte aflivning af sin dyrebestand, eller om han på anden måde vil godtgøre, at besætningen overholder lovgivningen.
- Danmark er på dette punkt på linje med Tyskland.
- Fødevarestyrelsen har dog til brug for myndighedernes risikovurdering udtaget prøver af knækæggene fra den pågældende besætning med henblik på at måle dioxin-indholdet. Og Plantedirektoratet har givet virksomheden forbud mod at anvende udtjente avlsdyr til minkfoder, før det kan dokumenteres, at de overholder grænseværdierne for dioxinindhold.

Kontrol med dioxin i EU

- Lad mig til slut kort redegøre for det system, som er på plads i EU, og som skal sikre, at vi både kan have fri samhandel i Det Indre Marked, samtidig med at vi

sikrer den fornødne myndighedskontrol, så vi kan gribe ind for at undgå, at fødevarekriser som denne spreder sig.

- Alle EU's medlemslande er forpligtede til at føre kontrol med foder og fødevarer og til at orientere de andre medlemslande gennem Rapid Alert-systemet, hvis de fastsatte grænseværdier overskrides.
- I Danmark kontrollerer Fødevarestyrelsen og Plantedirektoratet hvert år prøver af fødevarer og foder med oprindelse i Danmark og fra lande uden for EU og undersøger her blandt andet dioxin. Der tages prøver af blandt andet animalsk og vegetabilsk fedt og olie, æg, mælk, fiskemel og akvakulturfisk samt foderblandinger.
- De andre EU-lande undersøger på tilsvarende måde egne fødevarer og foderstoffer, og tilsvarende fra tredjelande.
- Hvis EU's grænseværdier for dioxin er overskredet, må fødevarerne og foderstofferne ikke markedsføres. Det er virksomhedernes ansvar at sikre, at ulovlige foderstoffer eller fødevarer ikke markedsføres. Det enkelte medlemsland er forpligtet til at kontrollere, at reglerne efterleves på eget område.

- I den aktuelle dioxinsag er det altså Tysklands ansvar at sikre og kontrollere, at der ikke bliver solgt eller samhandlet hverken dioxinforurenede foderstoffer eller fødevarer fra Tyskland.
- Fødevarestyrelsen vil dog i den kommende tid ekstraordinært undersøge udvalgte tyske fødevarer for dioxin.
- Ved større fødevarekriser i et EU-land kan Kommissionen desuden vælge at supplere oprindelseslandets tiltag med beslutninger om omsætningsbegrænsning med videre, hvis den skønner, at det er nødvendigt.
- EU Kommissionen tilkendegav imidlertid på et møde i Den Stående Veterinærkomité i går – tirsdag den 11. januar – at den finder, at de tyske myndigheder helt har levet op til deres ansvar. Der har været gennemført en lang række tiltag for at sikre, at der ikke er kontaminerede fødevarer og foderstoffer på markedet. Tyskland har løbende orienteret de øvrige medlemslande om sagens forløb og om resultaterne af Tysklands undersøgelser og opsporingsarbejde.

Afsluttende

- Samlet set er der tale om en meget kort periode. Jeg mener, at sagen viser, at når uheldet er ude, så har vi har et system i EU, der virker. Fra dansk side har sagen været håndteret hurtigt og effektivt. Vi afventer nu de videre undersøgelser, og Udvalget vil blive orienteret om udfaldet af dette arbejde.